
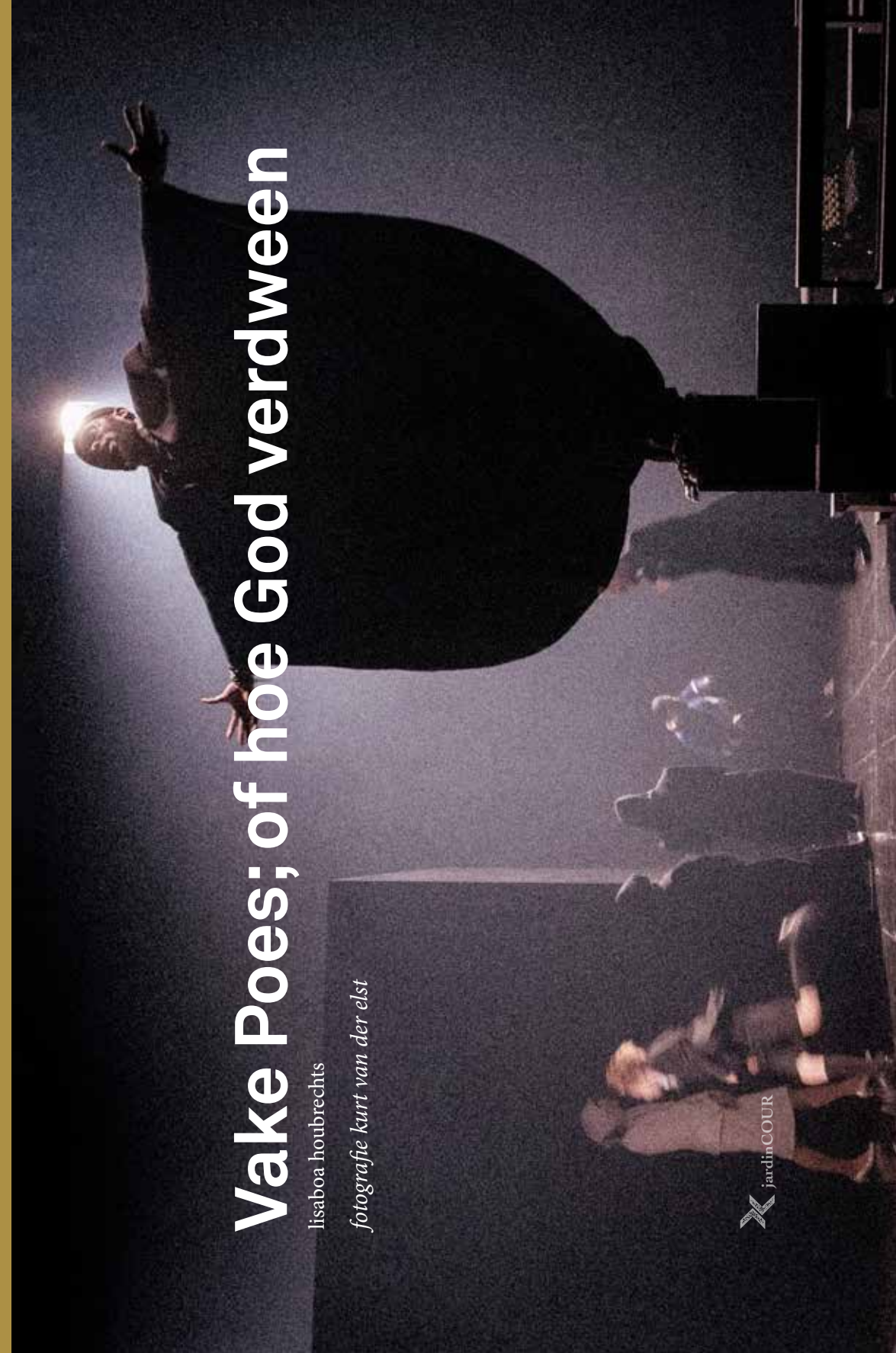

Vake Poes; of hoe God verdween

lisaboa hotubrechts

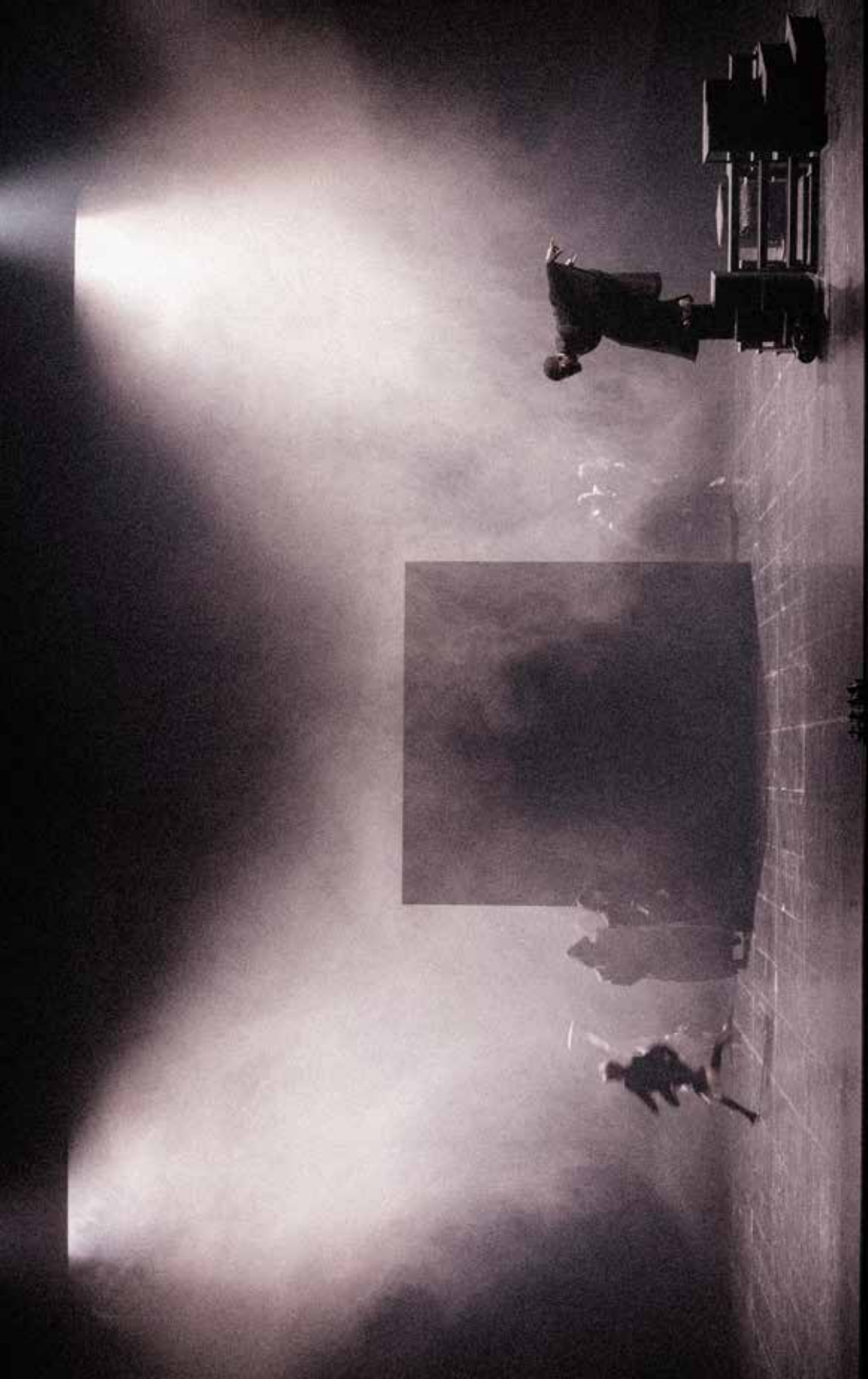
fotografie kurt van der elst

 jardinCOUR

Een meisje duikt in de verborgen trauma's van het verleden. Hoe verhoudt geweld in de intieme kring zich tot het geweld van de geschiedenis? Een intergenerationele vertelling van een familiale zenuwzinking tussen theater en opera.

Vake Poes; of hoe God verdween

Lisaboa Houbrechts schrijft en ensceneert een familie-epos dat drie generaties overspant. Centraal staat de twaalfjarige Kleindochter aller Kleindochters die zich aan het eind van een lange geschiedenis bevindt en in de verborgen trauma's van het verleden duikt.

Vake Poes; of hoe God verdween vertelt het verhaal van een familiale zenuwinzinking waarbij Vake Poes en zijn zoon hun geloof opofferen en Jezus aan het kruis nagelen. Dat tot grote wanhoop van Moeke Poes die haar familie vroom en rein wil houden.

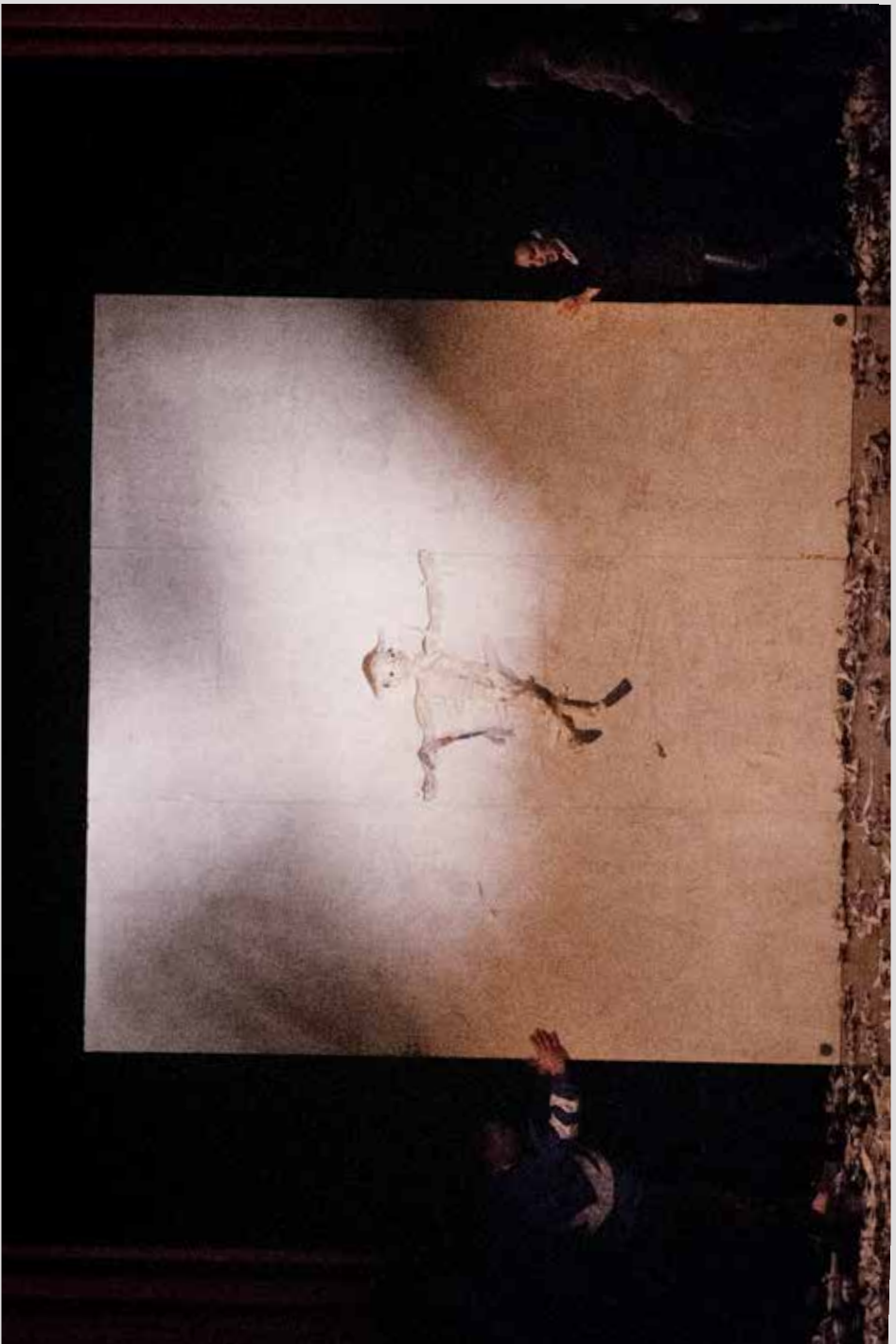
Lisaboa Houbrechts vervlecht fragmenten van de Johannespassie van J.S. Bach met eigen teksten en zoekt een vorm voor het onzegbare; hoe de dood van Jezus zich verbindt met het geheime lijden van hen die getekend zijn door trauma's.

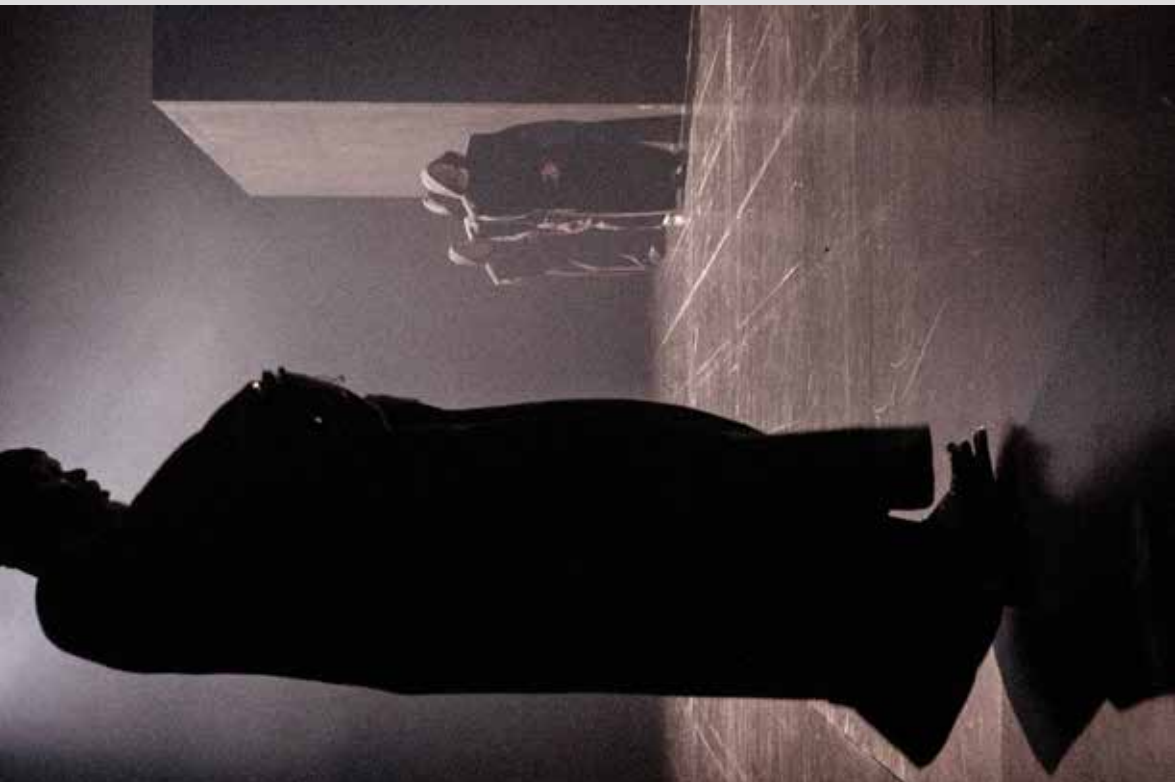

“Het is een duistere vertelling. Ze opent wonden en rioolputten. Het gaat over hoe kinderen vastzitten in een keten van geweld. Vanuit de drang om die keten te breken kan een ontzettende levenskracht en verbeelding vrijkomen maar ze kan ook imploderen tot een cyclus van destructie. Om dit meest intieme tot een radicale uitdrukking te brengen, is de ruimte tussen theater en opera de uitgelezen vorm.”

Lisaboa Houbrechts

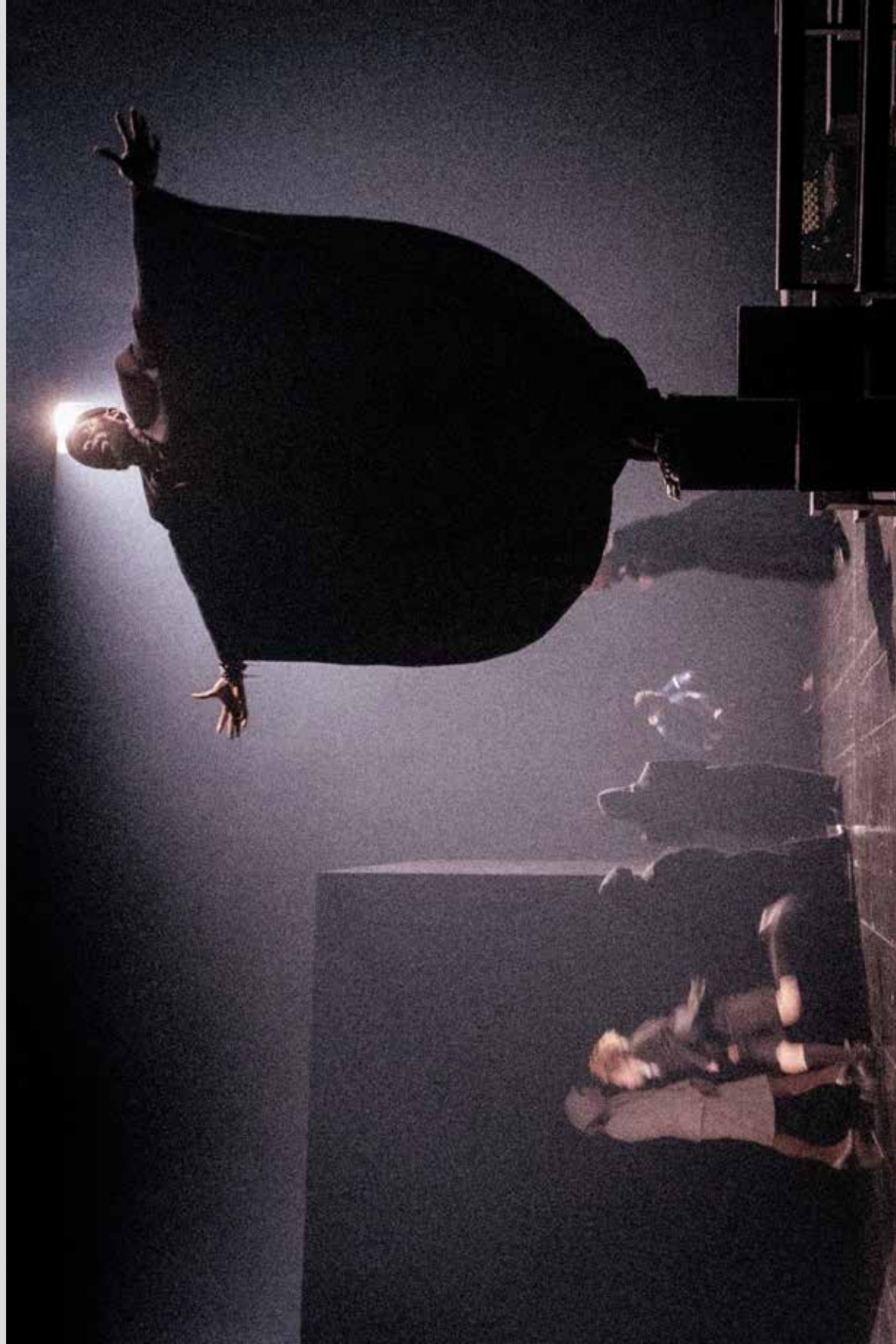
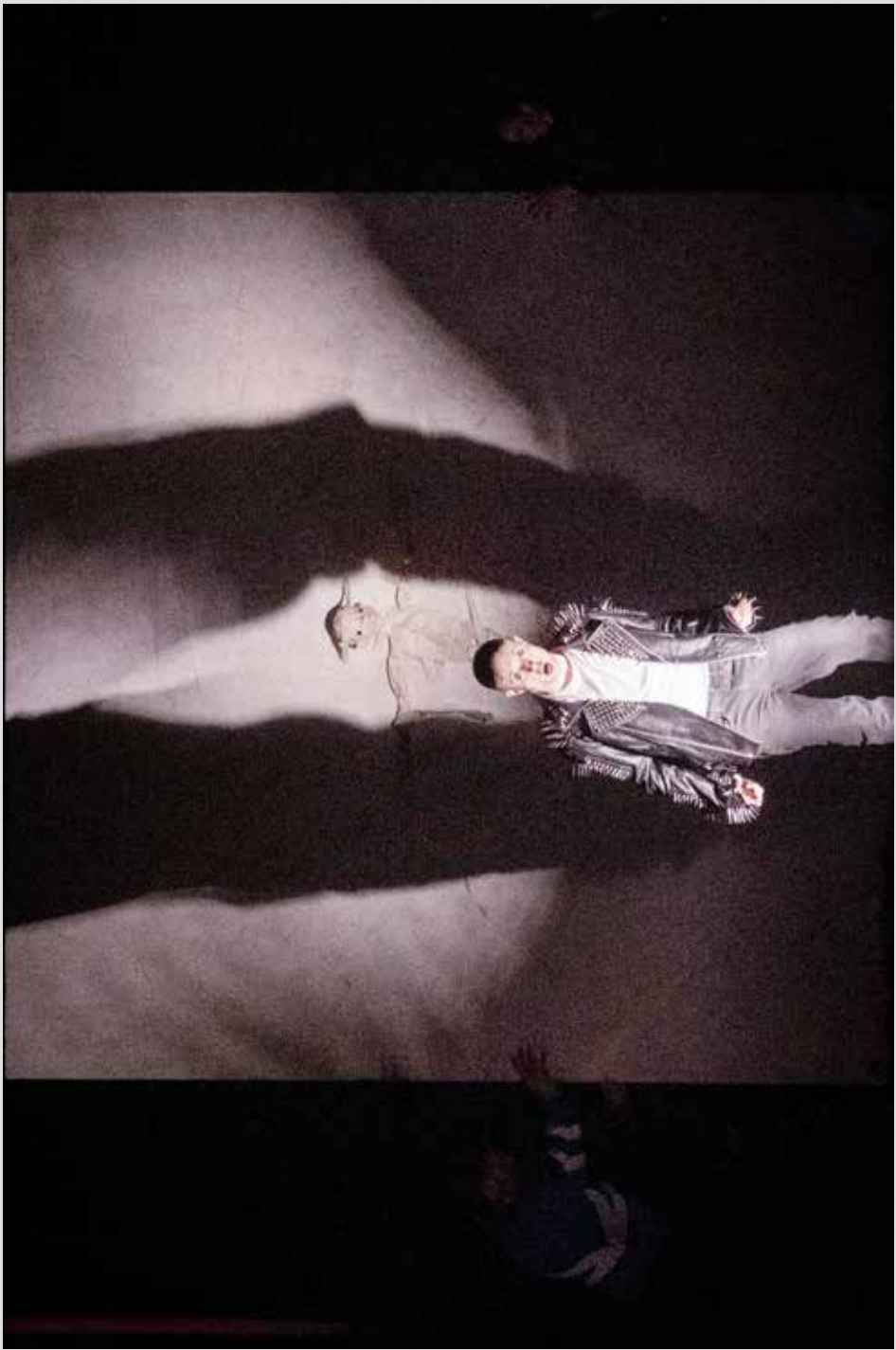

fragment:

MOEKE POES

Wat voorbij is, is voorbij.

VAKE POES

Nee, het komt terug! Exact zoals het was, keert het terug. Opnieuw en opnieuw.

MOEKE POES

En het zal opnieuw voorbijgaan. Jij hebt gewoon niet genoeg moed gehad.

VAKE POES

Moed gehad voor wat?

MOEKE POES

Weet je dat er bloemen groeien tussen het afval? Heb je het al gezien? Aan de achterste container zag ik twee boterbloemen hun hoofdjes boven de vuilzakken uitsteken.

DE JONGE VADER

Wat hebben die bloemen er mee te maken?

MOEKE POES

Die bloemen hebben moed!

VAKE POES

En ik niet? Uw zoon niet?

MOEKE POES

Jullie geven de schuld aan een ander. Dat is gemakkelijk. Doe ik je pijn?

VAKE POES

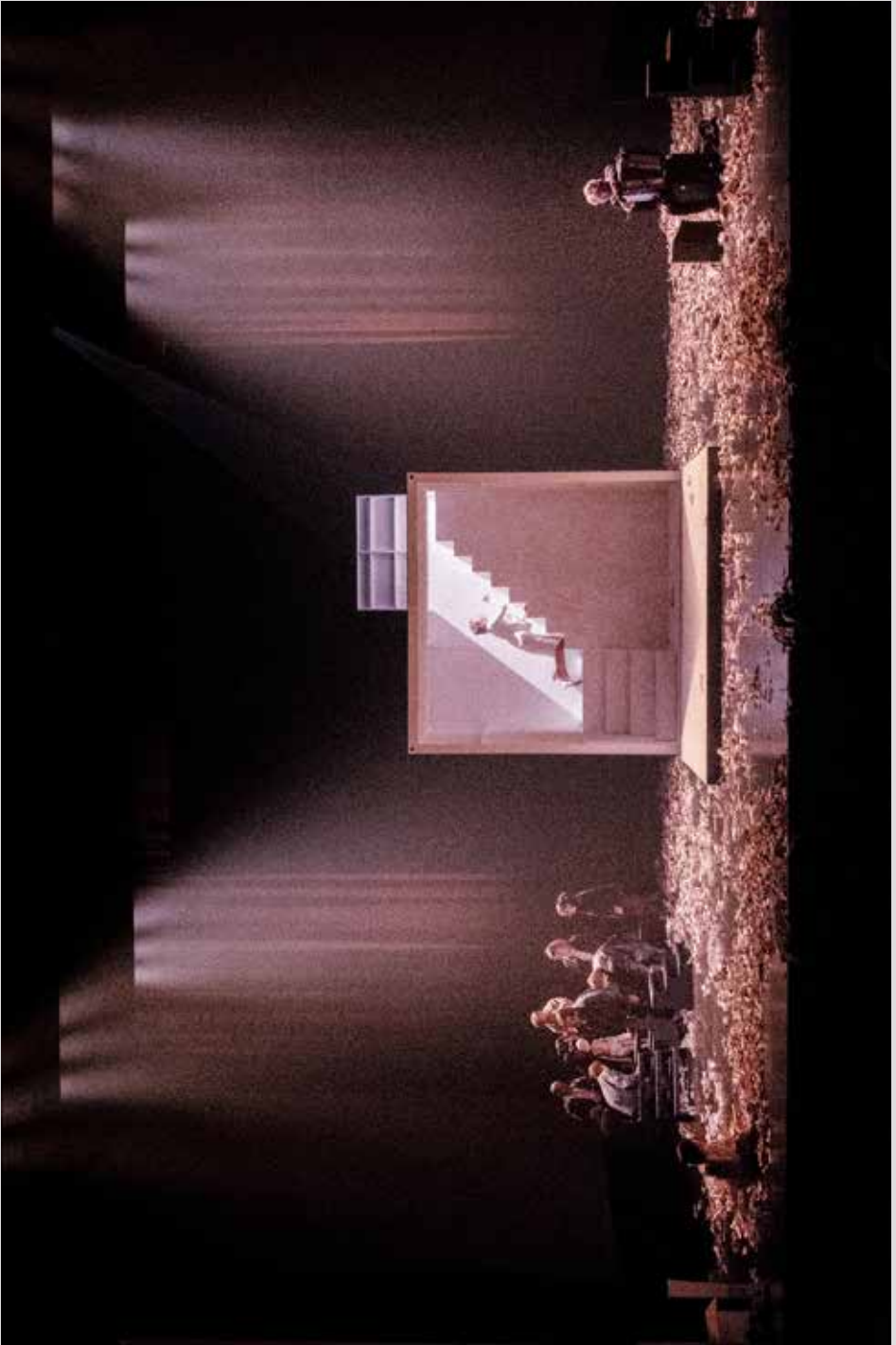
Dat is zeker dat, mens. Wij hebben geen schuld!

MOEKE POES

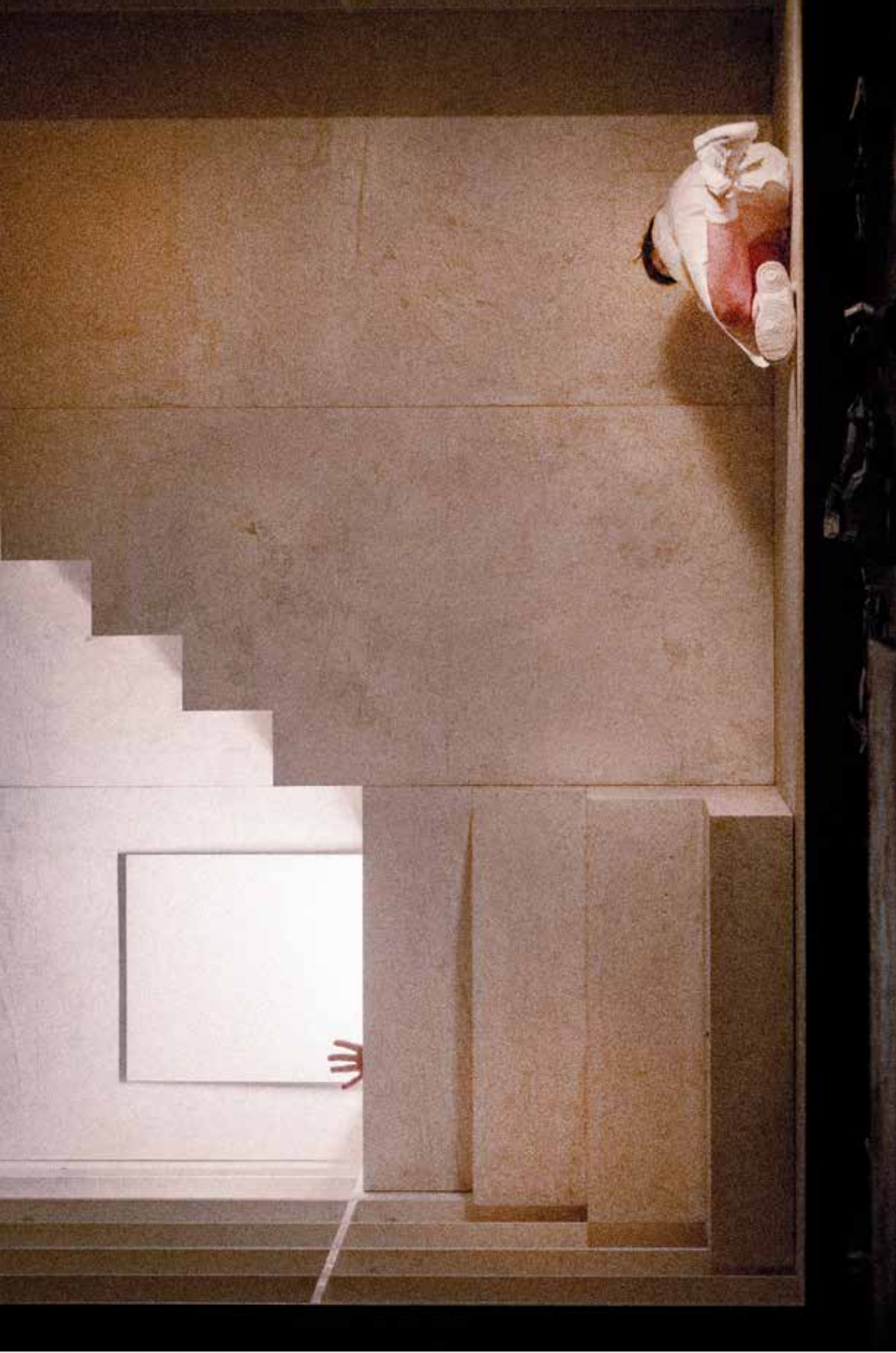
Alsof de bloem zou hebben gezegd dat het de schuld is van het vuil dat hij niet kan bloeien. Maar hij staat daar! Met zijn hoofdje in de zon. Geef gewoon antwoord aan wat je overkomt en groei door. (Tegen zoon) maar is dit jouw antwoord? De speer in je hand? Het onzichtbare aanvallen? Heb je alleen een God nodig die medelijden met je heeft? En als Hij geen medelijden toont, wordt Hij ontslagen?

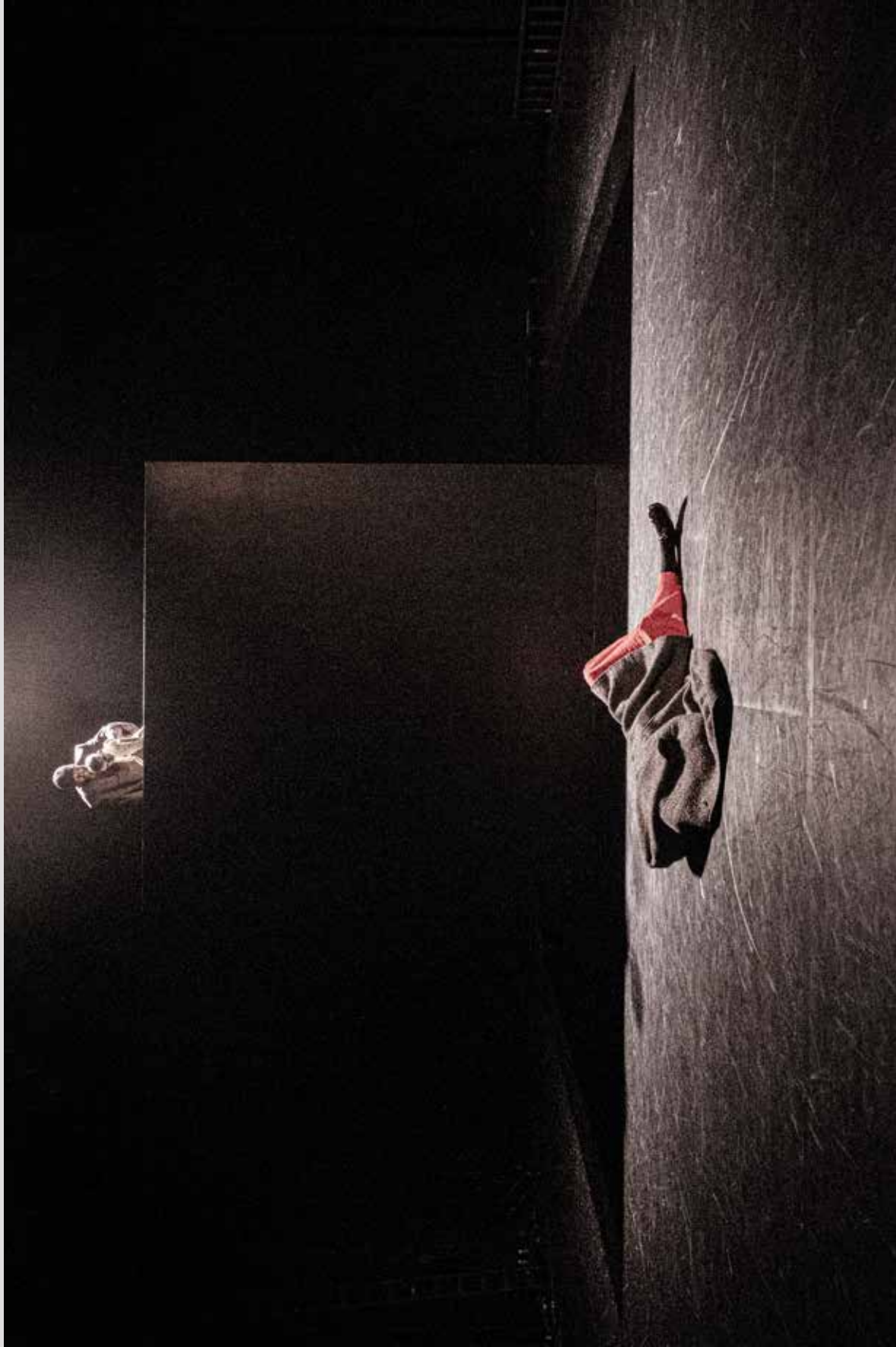
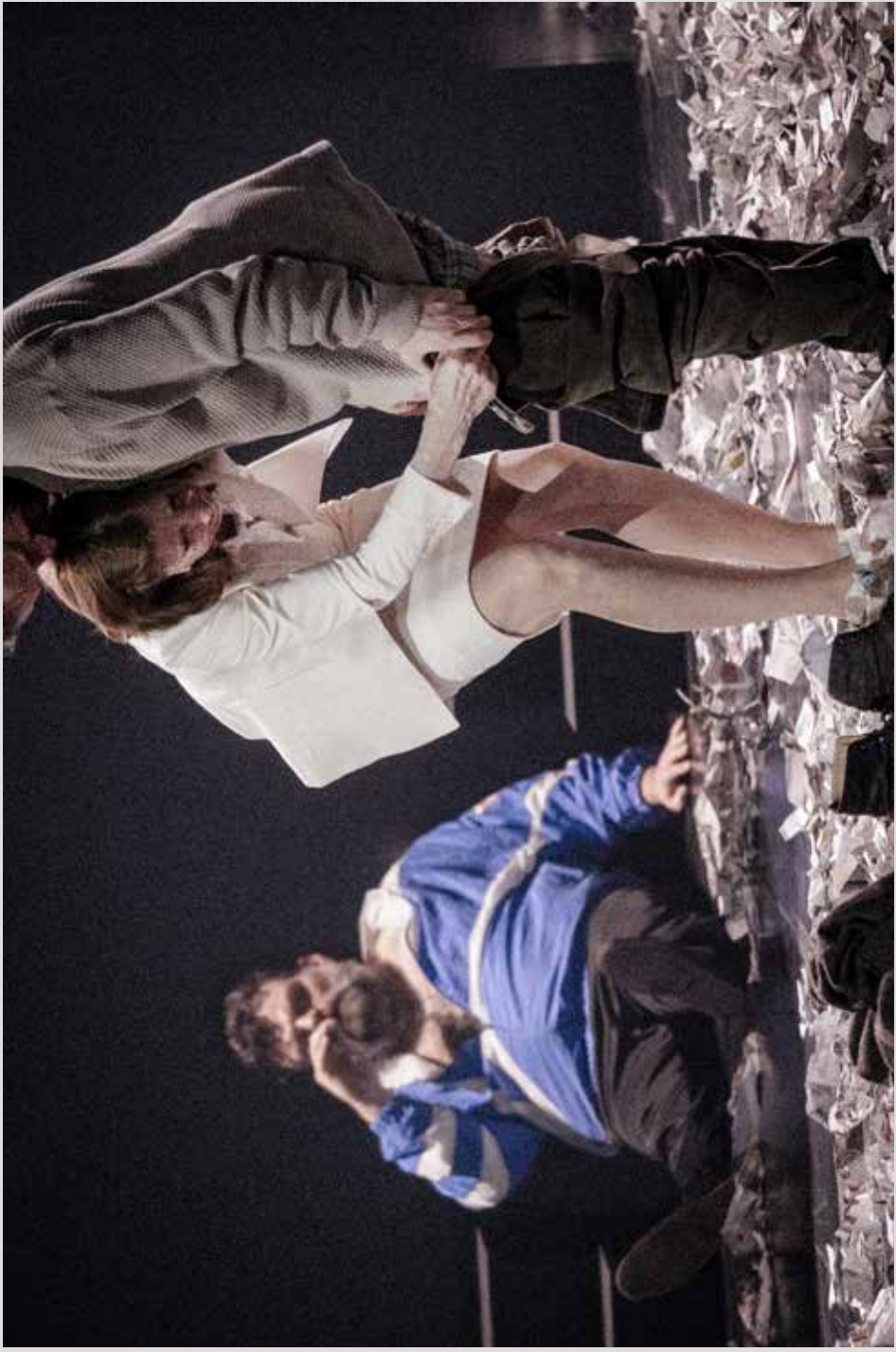
fragment:

KLEINDOCHTER ALLER KLEINDOCHTERS

Moeke Poes, Moeke Poes, gij die in den hemel zijt, geef mij alsjeblieft borstjes, Moeke Poes.
Ik ben zo plat als een jongen.

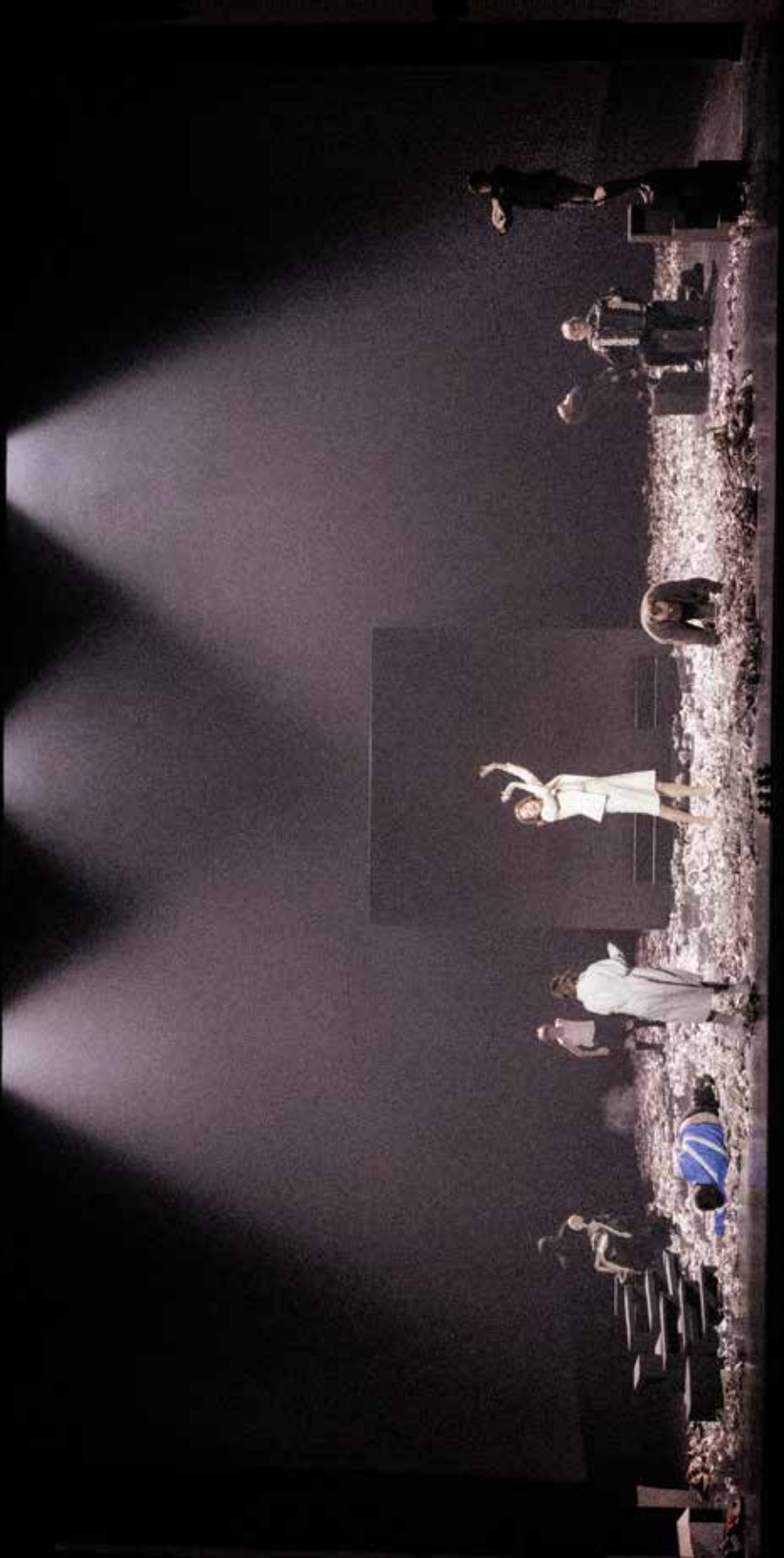

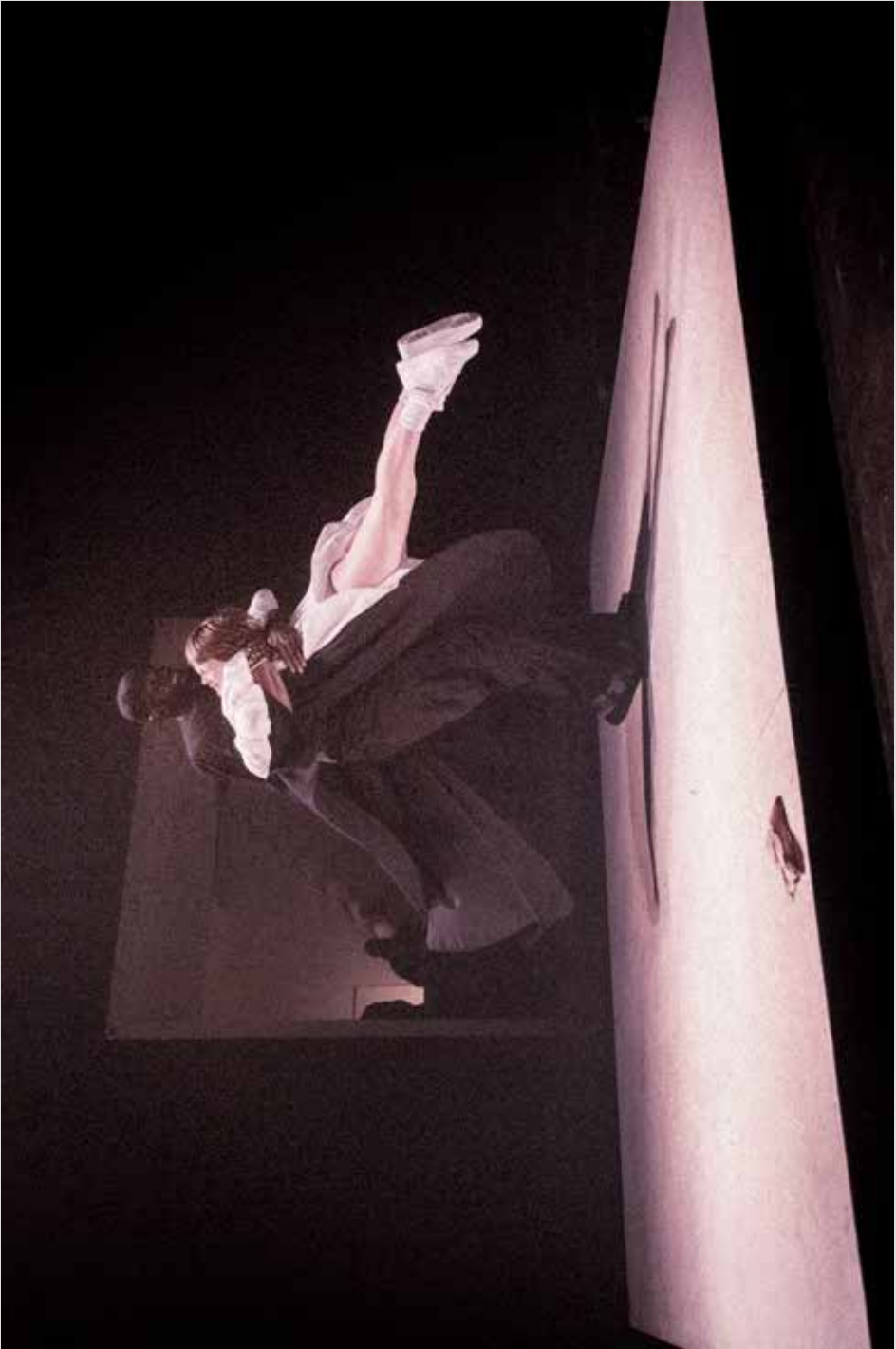

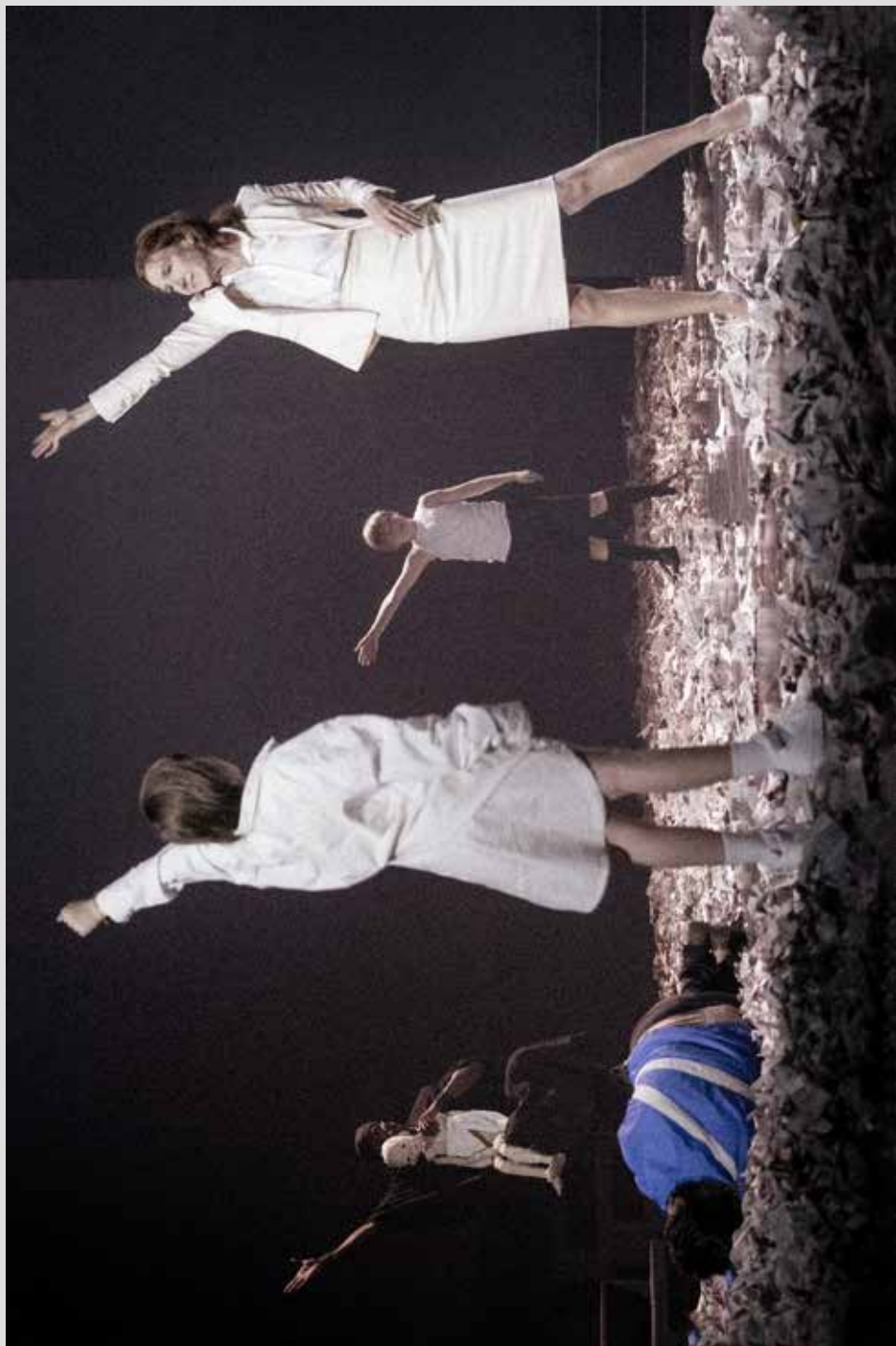

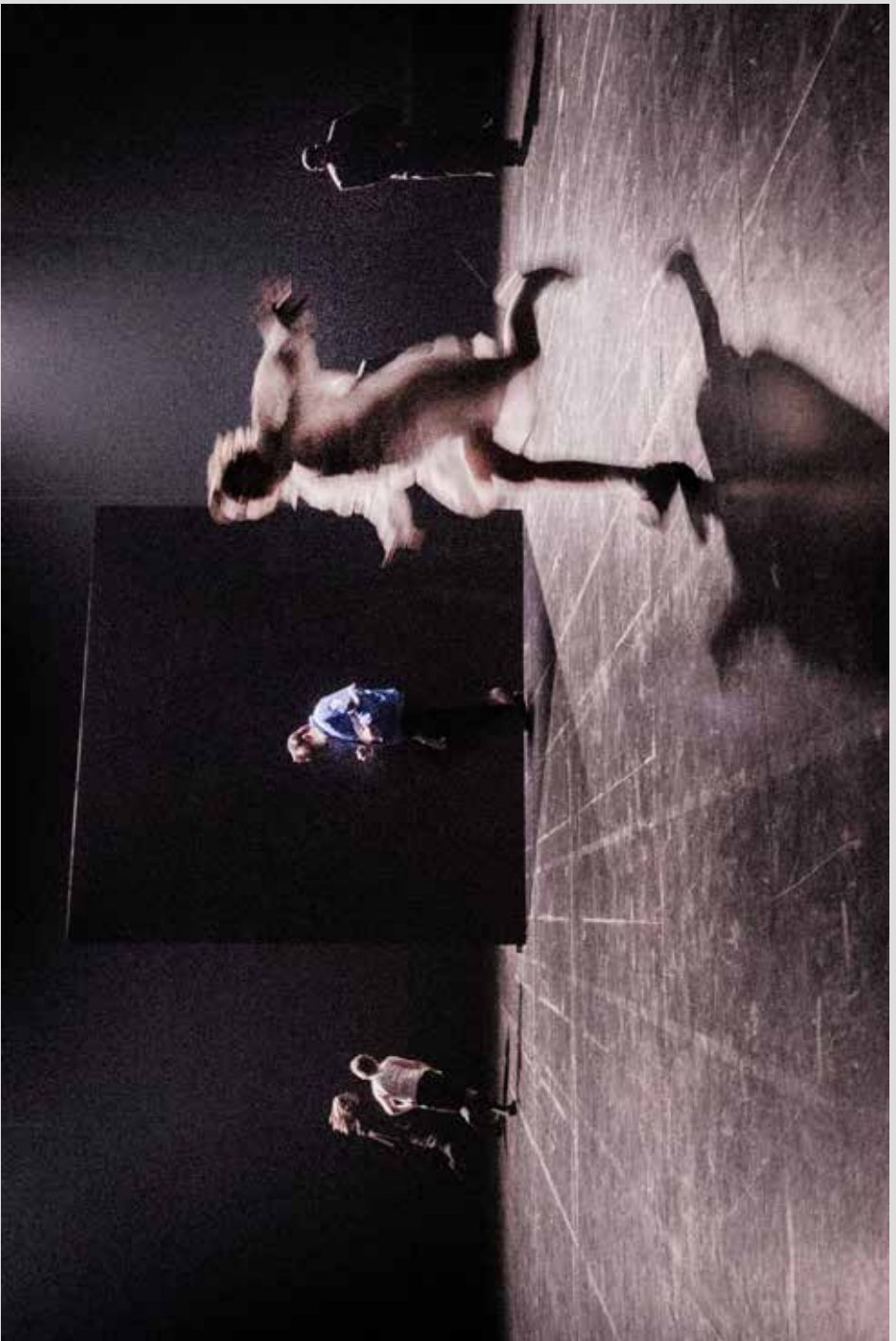

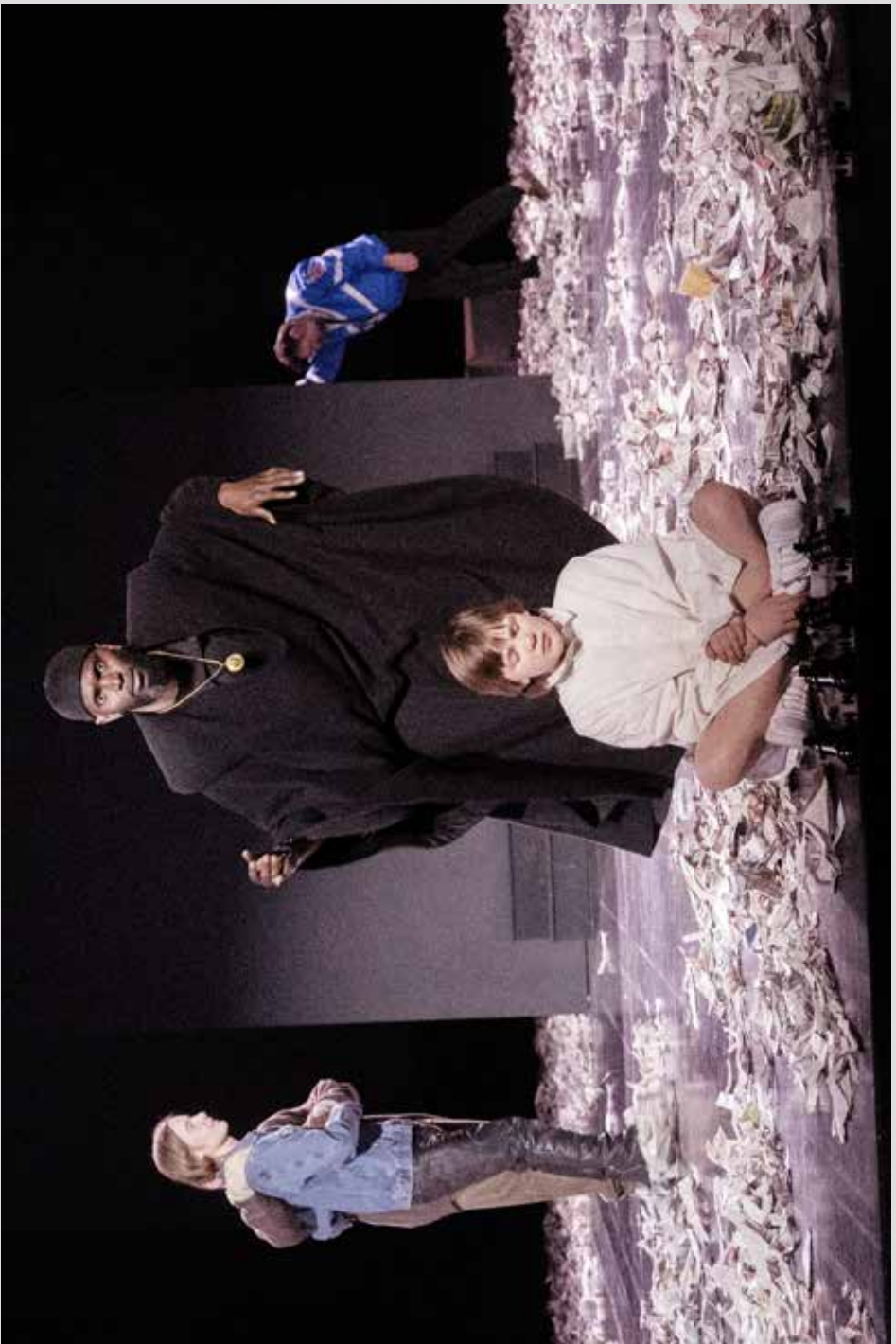

fragment:

MOEKE POES

Jij doet alleen een aanklacht. Door iets aan te klagen, verandert het niet.

VAKE POES

Ik zal u tonen hoe alles verandert door aan te klagen, door uit te spreken, door te handelen! Ik offer die God van u op, hier op dit houtblok kap ik zijn kop eraf. Ik trek mijn eigen hart eruit als Hij daarin zit! Ik haal de adem uit mijn longen tot er geen lucht meer overblijft. Wilt ge echt geloven in een of andere kreupele God? Een lamme god! Frêle, gevoelig. Zal die uw zoon helpen? Straks gaat ge nog zeggen dat God een vrouw is. Een oude, kreupele vrouw, die niks kan doen. Gij zijt God niet hè, Heilige Maria. Gij zijt gewoon een poetsvrouw. Meer niet.

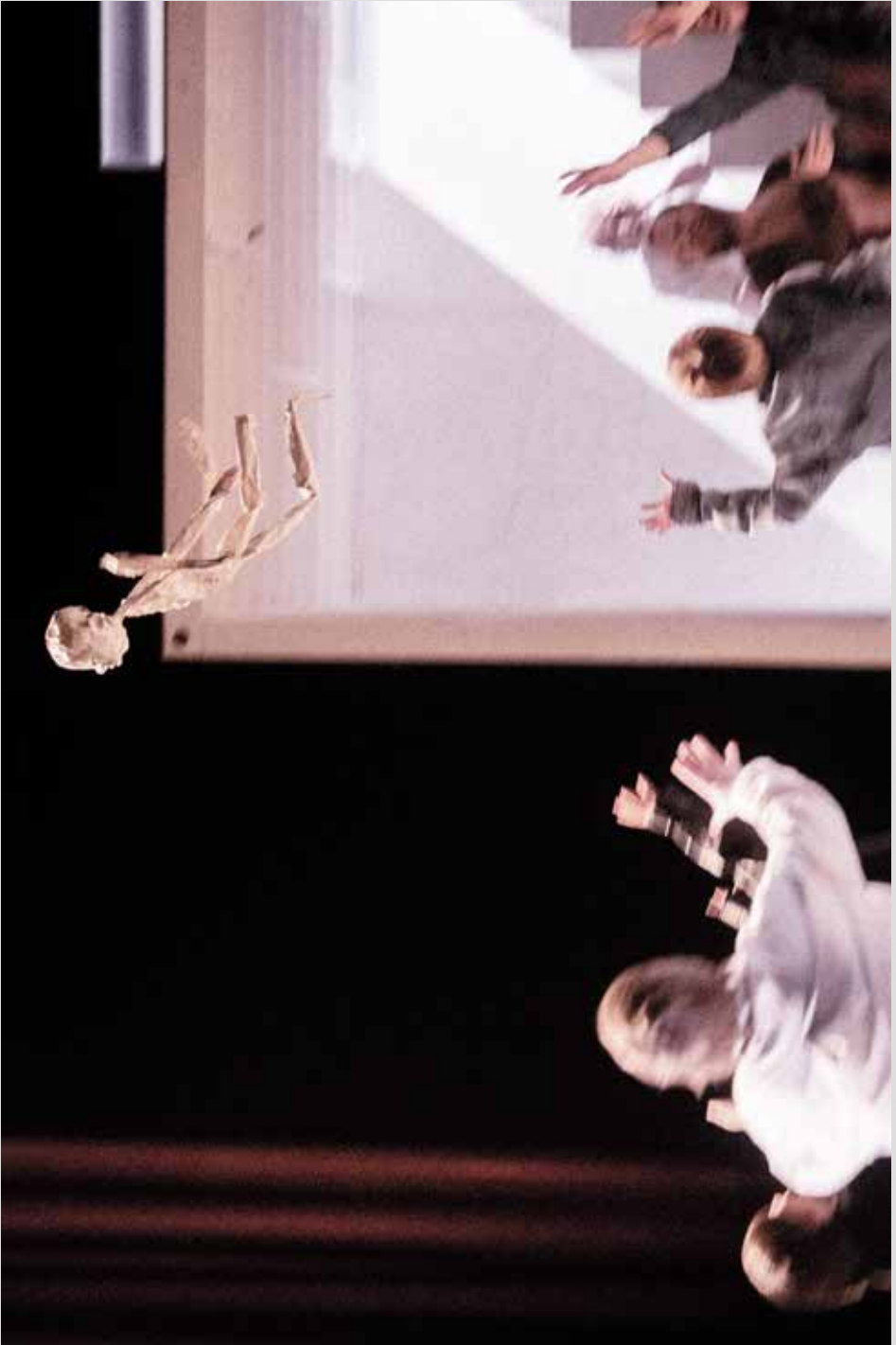
MOEKE POES

Ik ben een mens! Ik ben jouw vrouw. Ik ben de moeder van ons kind, maar bovenal ben ik een mens. Ik ben leven! Ik heb een adem. Ik ben misschien maar een poetsvrouw, maar ik antwoord. Ik antwoord op wat mij overkomt. Het is de manier waarop je antwoordt, die aantoonst wie je bent. Ik heb jou nooit gebroken, hoewel jij mij brak. Ik ben altijd maar gebleven en dat maakt mij niet zwak. Antwoorden is niet doen, oordelen, aanvallen. Antwoorden gaat over zijn,

transformeren, worden. Zijn is oneindig, daden niet. Jij hebt mij onder je mat geveegd. Jij zit hier tussen de brokstukken, en ik, ik ga naar de hemel. Ik wil zo graag naar de hemel gaan maar ik ben bang dat het niet gaat lukken. Hoe moet ik altijd maar op alles reageren? Mijn zoon, mijn kind, ik zie ook dat je pijn is gedaan, maar wees toch voorzichtig met die speer jongens! Er zit iemand van jullie in! God is de toekomst, God is een eeuwenoud kind. God slaat generaties over. God is een idee. Daarom is het kwetsbaar. Kinderen vallen een Kind aan. Bloed laten ze vloeien. Zijn Zoon was van ons vlees en bloed en werd gedood om weder op te staan zodat hij kon bloeien als een bloem. Dood hem! Dood hem alstublieft! Zodat hij op kan staan! Zodat je kan zien dat een slachtoffer kan herrijzen, niet vastzit in de drek! Laat het een inspiratie zijn. Maar dood hem niet in je hart! Verban hem niet!

C R E D I T S

tekst en regie

Lisaboa Houbrechts

aria's, koralen en recitatieven

J. S. Bach

met

Alberto Martinez, Boule Mpanya, Eddie Dumont, Elsie De Brauw, Ferre Vereecken, Jules Dorné, Pieter Ampe, Philippe Thuriot, Stefaan Degand, Wolf De Graeve, Zofia Hanna, Lanse Duym, Lissa Meyvis

arrangementen, muzikale leiding

Pedro Beriso

arrangementen voor accordeon en tenor

Philippe Thuriot

compositie en realisatie muziekscore

Bert & Stijn Cools (granvat)

geluidstechniek

Brecht Beuselincx

uitvoering decor en poppen

Filip Peeters, atelier FroeFroe, Marc Maillard

uitvoering kostuums

Oumar Dicko, kostuumatelier Toneelhuis, Kathleen Van Mechelen, Kasia Mielczarek, Liezelot Osselaer, Monique Van Hassel

stage regieassistentie

Lieselot Siddiki

spreiding

laGeste

productie

laGeste

scenografie en poppen

Filip Peeters

kostuumontwerp

Oumar Dicko

lichtontwerp

Fabiana Piccioli

dramaturgie

Hildegard De Vuyst

muziekdramaturgie

Piet De Volder

orkest (opname)

orkest Opera Ballet Vlaanderen

lichttechniek

Bennert Vancottem

coproductie

Toneelhuis, Opera Ballet Vlaanderen, Le Phénix, Scène nationale de Valenciennes, MC93, Maison de la Culture de Seine-Saint-Denis (Bobigny), L'Opéra de Lille, Holland Festival (NL)

met dank aan

De School van Gaasbeek

met steun van

Stad Gent, de Vlaamse Overheid, de Tax Shelter van de Belgische federale overheid, Flanders TAX shelter

première

1 februari 2023

Opera Gent, België

Vake Poes; of hoe God verdween werd geselecteerd voor Het TheaterFestival 2023.

“Het gebeurt nog maar zelden dat je op toneel een vertelling ziet die zo omvattend durft te zijn in zowel de tijdsboog als de (duistere) thema’s die ze bestrijkt, gaande van pedofilie tot collaboratie. Clausiaans doet deze productie aan, maar wel met een spiritualiteit en een zorgzame kijk die net heel eigen(tijds) overkomt.”

uit het juryrapport

Verering, blind geloof, geweld, inkeer, troost en verzoening. Het zit allemaal vervat in de expressief rijke partituur van Bachs Johannespassie. Het extraverte, grootse gebaar en het introspectieve houden elkaar daarbij in evenwicht. Precies daarom is Bachs Passie de gedroomde voedings- bodem voor Houbrechts’ voorstelling waarin het kwetsbaar-intieme en het mythisch-monumentale innig met elkaar verweven zijn. Op de troostende tonen van het slotkoor Ruht wohl probeert de jongste generatie in *Vake Poes* een bladzijde om te draaien en effectief heling en bevrijding te bewerkstelligen. Houbrechts: ‘Vandaag zien we binnen de jongere generatie een zoektocht naar het mystieke in brede zin, als een tegenreactie op de oudere generaties die het geloof hebben geofferd. Die zoektocht naar spiritualiteit krijgt gestalte in de Kleindochter aller Kleindochters, die in haar eigen lichaam duikt, op zoek naar God en naar de dingen waarmee God resoneert. Ze bewandelt een mystiek pad. Die mystieke kracht wordt door Bachs muziek

nog vergroot.’ *Vake Poes; of hoe God verdween* is in de woorden van de gedreven theatermaakster dan ook een voorstelling over ‘de ambiguïteit van de liefde. Een voorstelling die doordrongen is van de noodzaak aan schoonheid en grootse beelden.’

uit de tekst van Piet De Volder, muziekdramaturg

Houbrechts ademt grote gebaren. Niet alleen in de familiegeschiedenis die ze behandelt, ook in de beelden die ze maakt en de muziek die ze daarbij gebruikt. Ze grijpt naar Bach in die bijzondere combinatie van plat en hemels, banaal en heilig. Houbrechts zet graag alle middelen in om een visceeraal effect te veroorzaken van schuld en erkenning én schaamte, empathie én afgrijzen.

Houbrechts doet net iets anders dan een laattijdige afrekening met God: ze revolteert bij monde van Moeke Poes ook tegen een bepaald godsbeeld dat nauw aanleunt bij het beeld van stereotiepe mannelijkheid, van (al)macht en (daad)kracht. Samen met de Christus verdwijnt ook een bepaald manbeeld dat opgeruimd mag worden. Houbrechts maakt de baan vrij voor de Kleindochter. Die mag zich uitleven in een omarming van het spirituele en een nieuwe (gender)identiteit die de oude tegenstellingen overstijgt. In die zin raakt *Vake Poes; of hoe God verdween* niet zozeer aan de reproductie van seksueel misbruik over generaties heen als wel aan de rehabilitatie van Het Vrouwelijke, in een soort mythische verbinding van geschiedenis en genetica.

uit de tekst van Hildegard De Vuyst, dramaturge

affichebeeld

COLOFON

fotografie Kurt Van der Elst

concept, samenstelling & realisatie atelierkvde

met dank aan Lisaboa Houbrechts

tekstfragmenten Lisaboa Houbrechts

No part of this edition may be reproduced and/or made public by means of printing, photocopy, microfilm, electronic support and in any form whatsoever without prior written authorisation of the publisher.

JardinCOUR / © all rights reserved / 2025

www.kvde.be

www.kvde.be/jardinCOUR

